

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114219316
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4114219316.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci navrhovateľa: P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., Q. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Nitra, Farská 25, IČO: 36 856 282, proti osobe povinnej platiť výživné: W. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., P. 8, o určenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 26. júla 2016, č. k. 18C/127/2014-157, v spojení s opravným uznesením zo 16. októbra 2016, č. k. 18C/127/2014-162, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného, zročnom výživnom a náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu **v týchto výrokoch v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s jeho opravným uznesením (ďalej len rozsudok, rozhodnutie), súd prvej inštancie uložil osobe povinnej platiť výživné W. K., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len otec, povinný) povinnosť platiť výživné na navrhovateľa P. K., nar. XX. XX. XXXX, vo výške 150 eur mesačne od 23. 06. 2014 do 15. 12. 2014 a počnúc dňom 16. 12. 2014 povinnosť platiť výživné vo výške 120 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci do rúk navrhovateľa a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Zročné výživné za čas od 23. 06. 2014 do 31. 07. 2016 vo výške 2.690,60 eura povolil povinnému splácať v splátkach po 150 eur mesačne spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou nasledujúcou po právoplatnosti rozhodnutia, pod stratou výhody splátok. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu s účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine. Mal za preukázané, že manželstvo V. K. a W. K. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/197/2010 a v tom čase maloleté deti P., nar. XX. XX. XXXX a S., nar. XX. XX. XXXX boli zverení do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, preto nebolo rozhodnuté o výške výživného. Rozsudkom č. k. 24P/379/2011-342, bol navrhovateľ zverený povinnému otcovi a súd zaviazal matku navrhovateľa prispievať na výživu navrhovateľa sumou 100 eur mesačne, počnúc dňom 24. 10. 2011. Zistil, že navrhovateľ od 16. 05. 2014 žije u svojej matky, navštevuje Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave od 01. 09. 2014 formou denného štúdia. Navrhovateľ na dopravu vynaloží sumu 36 eur, na bývanie 125 eur, na mobil 15 eur a na ostatné výdavky 40 eur. Povinný bol zamestnaný v spoločnosti Marel, s čistým mesačným príjmom 465,71 eura, od 17. 06. 20014 do 31. 07. 2014 bol práceneschopný, s čistým mesačným príjmom 340,37 eura a mal za toto obdobie vyplatenú dávku nemocenského v sume 134,13 eura. Od 12. 08. 2014 práceneschopnosť trvala a od 22. 08. 2014 mu boli vyplácané dávky nemocenského poistenia Sociálnou poisťovňou. Povinný ukončil pracovný pomer dňa 15. 12. 2014 dohodou podľa § 60 Zákonníka práce pre ním uvádzané zdravotné problémy. Je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny od 16. 12. 2014, pričom poberá prídavok na dieťa, ako i dávku v hmotnej núdzi vo výške 223,60 eura. Od 17. 07. 2015 bol zamestnaný na dohodu v spoločnosti RIVA SK

s.r.o., pričom dosahoval príjem vo výške 50,60 eura. Výdavky povinného predstavujú: nájomné 87 eur, elektrina 34 eur, plyn 22 eur, internet 10 eur, TV, rozhlas, dane, smetné 11 eur, pôžička 93 eur. Synovi S. platí hokejový krúžok v sume 22,50 eura, úrazovú poisťku 12 eur a telefón 13 eur. Celkovo má mesačné výdavky v sume 334 eur. Býva sám v 3-izbovom byte, doposiaľ nie je vyporiadané BSM medzi ním a matkou navrhovateľa. Povinný mal záujem byť dať do nájmu, bola vyhotovená aj Zmluva o prenájme, ktorá však nebola podpísaná, keďže nájomníčky mali problém s navrhovateľom a jeho matkou, ktorí sa im začali vyhrážať, že im povyhadzujú veci a privolajú políciu. Zo správy Sociálnej poisťovne zistil, že povinný už nie je práceneschopný. Do júna 2015 platil povinný výživné v sume 30 eur a následne platil sumu 10 eur mesačne. Matka navrhovateľa je zamestnaná s čistým mesačným príjmom 755,55 eur. Vzhľadom na uvedené boli splnené zákonné dôvody na určenie vyživovacej povinnosti, nakoľko vyživovacia povinnosť povinného voči plnoletému navrhovateľovi stále trvá s poukazom na § 62 ods. 1 zák. o rodine. Navrhovateľ je študentom na vysokej škole, štúdiom sa pripravuje na výkon svojho budúceho povolania a výživou je odkázaný na výživné zo strany rodičov. Prihliadol na odôvodnené potreby navrhovateľa, teda na jeho výdavky na oblečenie, cestovné, náklady súvisiace so školou, ako i na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného, na jeho príjmy a keďže výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, určil výšku výživného za čas od 23. 06. 2014 do 15. 12. 2014 vo výške 150 eur mesačne. Povinný v tomto období bol zamestnaný a dosahoval príjem, z ktorého bolo v jeho schopnostiach a možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť. Bol toho názoru, že aj keď je povinný od 16. 12. 2014 nezamestnaný, je evidovaný na úrade práce, má uzatvorenú Dohodu o vykonaní práce, je v jeho možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť v sume 120 eur mesačne. Vyzdvihol, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by bránili povinnému zamestnať sa, povinný môže objektívne pracovať, nebolo preukázané, že by jeho pracovná schopnosť bola znížená. Konštatoval, že predovšetkým snahou povinného by malo byť zabezpečenie si takého zdroja príjmov, aby si vyživovaciu povinnosť mohol plniť na primeranej úrovni, tak aby dôvodne narastajúce náklady na navrhovateľa mohli byť pokryté na úrovni zodpovedajúcej jeho potrebám v záujme zdravého fyzického a psychického vývoja. Vo zvyšku súd návrh ako nedôvodne podaný zamietol. Zároveň súd určil ročné výživné za čas od 23. 06. 2014 do 31. 07. 2016. Od 16. 12. 2014 do 16. 12. 2015 je to obdobie 12 mesiacov, za obdobie od 01. 01. 2016 do 31. 07. 2016 je to obdobie 7 mesiacov (19 mesiacov x 120 eur je suma 2.280 eur, za mesiac december/2015 predstavuje alikvótna časť sumu 58 eur), spolu je to suma 2.338 eur. Za obdobie od 23. 06. 2014 do 15. 12. 2014 súd určil výživné vo výške 150 eur (5 x 150 eur je 750 eur a alikvótna časť za mesiace jún/2014, za december/2014 je 112,60 eura), spolu sumu 862,60 eura. Výšku ročného výživného v sume 2.690,60 eura (3.200,60 eura, od ktorej odráta sumu 510 eur zaplatenú povinným - 13mesiacov x 30 eur + 12 mesiacov x 10 eur) povolil povinnému splácať v splátkach po 150 eur mesačne spolu s bežným výživným. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil aplikáciou § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, domáhajúc sa ním jeho zmeny a určenia výživného na navrhovateľa v sume 100 eur mesačne od 16. 09. 2014 do 15. 12. 2014 a v sume 60 eur mesačne od 16. 12. 2014, pričom povinnosť platiť ročné výživné by mu bola umožnená v splátkach po 50 eur mesačne. Zvýraznil, že obdobie, odkedy sa zmenili pomery na strane navrhovateľa, nastalo nie 23. 06. 2014, ale jeho nástupom na vysokú školu od 16. 09. 2014. Ďalej uviedol, že suma 150 eur mesačne je neprimerane vysoká a nezohľadňuje oprávnené náklady ani jeho, ani navrhovateľa. Podotkol, že súd prvej inštancie nezisťoval, či si navrhovateľ ako študent neprivyrába. Uviedol, že od 16. 12. 2014 je nezamestnaný a teda súd mal zohľadniť aplikáciu ust. § 62 ods. 3 zák. o rodine. V závere dodal, že sa nebráni plateniu výživného na navrhovateľa, ale požaduje jeho určenie vo výške zodpovedajúcej jeho majetkovým pomerom.

4. K odvolaniu otca sa navrhovateľ písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v naň nadväzujúcich častiach podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec mu v týchto častiach vrátil na ďalšie konanie podľa § 391 ods. 1 CSP. Rozsudok v zamietajúcej časti pre nedostatok odvolania nadobudol právoplatnosť.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Úvodom je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti súd musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyiac súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

12. Predmetom konania je návrh navrhovateľa doručený súdu prvej inštancie dňa 23. 06. 2014, ktorým sa domáhal voči otcovi určenia výživného v sume 150 eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že začne navštevovať Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave formou denného štúdia, pričom od 16. 05. 2014 žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, pričom otec mu platil sumu 30 eur mesačne a od júla/2015 platí sumu 10 eur mesačne. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom.

13. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie predčasne rozhodol, nesprávne právne vec posúdil, v dôsledku čoho vo veci nevykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorý by umožňoval vo veci vyniesť spravodlivé rozhodnutie. Odvolací

súd zdôrazňuje, že pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sa musia brať do úvahy odôvodnené potreby oprávneného, ako aj možnosti a schopnosti povinného rodiča. Hľadisko možností a schopností povinného je potrebné chápať tak, že rozhodujú jeho reálne zárobkové a majetkové možnosti. Je preto úlohou súdu podrobne zisťovať predovšetkým zárobkové možnosti oboch rodičov ako povinných a získať spoľahlivý poznatok o ich skutočných príjmoch. Je nutné porovnať uvedené faktory u oboch rodičov navzájom (možnosti, schopnosti, majetkové pomery) a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa prípadne o spoločnú domácnosť. V prípade plnoletého dieťaťa je nutné podrobne zistiť osobné a majetkové pomery tohto dieťaťa. V danej veci navrhovateľ sa domáhal výživného od otca v sume 150 eur mesačne, súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu navrhovateľa sumou 150 eur mesačne od 23. 06. 2014 do 15. 12. 2014 a počnúc dňom 16. 12. 2014 sumou 120 eur mesačne konštatujúc, že prihliadol na odôvodnené potreby navrhovateľa, teda na jeho výdavky na oblečenie, cestovné, náklady súvisiace so školou, či prípadné príjmy, ako i prihliadol na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného a na jeho príjmy. V uvedenom smere sa javí odvolaciemu súdu nedostatočne zistený skutkový stav a musí prisvedčiť námietkam otca uvedeným v jeho odvolaní, že súd prvej inštancie nedostatočne zisťoval pomery za celé navrhovateľom požadované obdobie, teda aj za obdobie, kedy nebol študentom vysokej školy, ako aj podrobné zisťovanie pomerov, nákladov a prípadných príjmov navrhovateľa po jeho prijatí na vysokú školu. Taktiež sa odvolaciemu súdu javí vážne a je potrebné podrobnejšie sa zaoberať majetkovými a príjmovými pomermi otca a jeho príjmami v posudzovanom období. Z obsahu spisu vyplýva, že otec nie je práceneschopný, nepracuje, až veľmi často je v zahraničí a teda je potrebné zisťovať, či nevykonáva v zahraničí zárobkovú činnosť. Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že otcom tvrdené výdavky prevyšujú jeho príjmy. Ďalej v spise absentuje podrobné vysporiadanie sa so situáciou druhého maloletého syna S.

14. Súd prvej inštancie teda preskúma a prehodnotí odôvodnené potreby navrhovateľa a to jednotlivo od podania návrhu až po jeho súčasnú situáciu, preskúma, či študuje, zhodnotí jeho výdavky, či sú odôvodnené a nevyhnutné, zistí osobné, majetkové a zárobkové pomery otca i matky, ako aj situáciu maloletého S. a následne vyvodí správnu sumu výživného, zodpovedajúcu preukázaným odôvodneným potrebám navrhovateľa a pomerom otca a v nadväznosti na uvedené rozhodne o vyživovacej povinnosti otca v takej výške, aby sa otec nedostal do situácie, kedy by nebol schopný uhrádzať svoje vlastné životné potreby a náklady. Výživné má síce prednosť pred ostatnými výdavkami rodičov, avšak sumu výživného treba v každom osobitnom prípade starostlivo zvážiť, aby nedošlo k situácii, že dieťa by mohlo mať vyššiu životnú úroveň ako povinný rodič, ktorého príjem nepostačuje na uhrádzanie výživného nepomerne vysokého k jeho dosiahnutému príjmu a nevyhnutným životným nákladom.

15. V intenciách vyššie uvedeného, odvolací súd musel rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom, zročnom výživnom a v nadväzujúcom výroku o trovách konania zrušiť pre nesprávne právne posúdenie v dôsledku čoho nevykonal ďalšie dôkazy podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec mu vrátil v týchto výrokoch na ďalšie konanie v zmysle § 391 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie musí v ďalšom konaní nanovo rozhodnúť, svoje rozhodnutie aj riadne odôvodniť a rozhodnúť aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).